

**JOANNA
JURECZKO-WILK**

redaktor wydania

Tegoroczne obchody rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego zaczną się od przyznania znanemu historykowi Normanowi Daviesowi honorowego członkostwa Związku Powstańców Warszawskich. Na ubiegłoroczną rocznicę Davies przygotował blisko tysięcznicowe dzieło „Powstanie '44”, w którym zastanawiał się, dlaczego w ciągu dwóch miesięcy wahań i dysput alianci nie zorganizowali pomocy powstańcom. Teraz 27 lipca ukaże się jego kolejna książka: „Jak powstało Powstanie '44”. Okazuje się bowiem, że frapujące może być nie tylko samo pisanie o powstaniu, ale i ujawnienie tego, jak zbiera się materiały, tworzy zarys książki. Z pewnością będzie to rocznicowy prezent nie tylko dla powstańców. ■

Modlitwa za kierowców, pomoc misjonarzom

Wrzuć na luz...

Za kierowców, podróżujących oraz o bezpieczeństwo na drogach modlono się na warszawskim Bemowie, gdzie MIVA Polska zorganizowała akcję „Spróbujmy jeździć bezpieczniej – przecież potrafimy!”.

Podczas Mszy św., odprawionej w michalickim kościele Królowej Aniołów, ks. Jacek Czachor, misjonarz w Zambii, mówił o smutnym krajobrazie polskich ulic, przy których stoją krzyże przypominające o ludzkiej śmierci. Zaapelował, „aby wszyscy na naszych drogach kierowali się miłością”.

Po Mszy św. księża błogosławili na okolicznych parkingach samochody, motocykle, rowery, a nawet dziecięce wózki. Poświęcono także dwa motocykle, które MIVA Polska zakupiła z datków kierowców i które wkrótce pojedą do misjonarzy.

– Poświęcenie samochodu wszystkiego nie załatwi – tłu-

PIOTR ŻYCIENSKI

Ks. Tadeusz Gerlach, sekretarz nuncjatury apostołkiej w Polsce, a równocześnie motocyklista, błogosławi pojazdy na Bemowie

maczył ks. Marian Midura, krajowy duszpasterz kierowców.

– O tym, jakimi jesteśmy kierowcami, świadczy nasze zachowanie wobec innych na jezdni. Często kieruje nami agresja – dodał Krzysztof Hołowczyc, który także zaangażował się w akcję promującą bezpieczną jazdę.

25 lipca na rondzie Dmowskiego członkowie MIVA roz-

dawali przejeżdżającym odblaskowy znak życziwego kierowcy. Akcja została zorganizowana wspólnie z Komendą Stołeczną Policji.

MIVA Polska corocznie organizuje tego typu akcje. W ten sposób promuje bezpieczną jazdę oraz zbiera fundusze na środki transportu dla misjonarzy.

WB (KA)

PAMIĘTAJcie O POWSTAŃCZYCH GROBACH

PIOTR ŻYCIENSKI

W dniu 29 lipca rozpocznie się zbiórka pieniędzy na renowację zniszczonych i zaniedbanych powstańczych grobów. Kwestujących będzie można spotkać m.in. na stacjach metra od Ratusza do Pola Mokotowskiego, na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach, na placu Bankowym, w okolicach Zamku Królewskiego, na Starym Mieście, w Alejach Ujazdowskich, na Krakowskim Przedmieściu, w okolicach Sejmu, w Łazienkach, na placu Konstytucji, na Dworcu Centralnym, przy Pałacu Kultury, na placu Trzech Krzyży, na ul. Marszałkowskiej i w Alejach Jerozolimskich, na placu Piłsudskiego, w Muzeum Powstania Warszawskiego, w okolicach placu

Powstańce mogiły czekają na odnowienie

Kraśińskich. Zbiórkę organizuje Biuro Prezydenta Warszawy. Potrwa do 1 sierpnia. ■

KIK dla Białorusinów

PODZIEMNA SZKOŁA W POLSCE. Na zaproszenie warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej przebywają w Polsce uczniowie i nauczyciele z mińskiego Liceum Humanistycznego im. Jakuba Kołasa. Przez dwa miesiące będą się uczyć po białorusku w dwóch polskich szkołach. Liceum, działające od 1990 r., jako jedyna szkoła średnia, w której wszystkich przedmiotów

uczono po białorusku, zostało zdelegalizowane w 2003 r., gdy grono pedagogiczne odmówiło uznania narzuconego przez władze rosyjskojęzycznego dyrektora. Stu licealistów od dwóch lat uczy się w podziemiu. Lekcje odbywają się w wynajmowanych mieszkaniach prywatnych, według normalnego programu, uczniowie zdają egzaminy eksternistycznie, zdobywając najwyższe noty.

Market przy hospicjum

URSYNÓW. Obok hospicjum onkologicznego na Ursynowie trwa budowa supermarketu Lidl. Przeciwno niej protestuje kierownictwo hospicjum i mieszkańcy okolicznych domów, których okna będą wychodziły na zaplecze sklepu. Dr Ryszard Szaniawski, dyrektor hospicjum, obawia się hałasu związanego z dostawami do sklepu i parkingiem

dla klientów. Hospicjum i władze Warszawy od grudnia 2003 r. blokowali wydanie pozwolenia na budowę marketu grupie inwestorów, wśród których był znany biznesmen Ryszard Krauze. W marcu tego roku wojewoda uchylił odmowną decyzję prezydenta Warszawy i pozwolił inwestorom na budowę.

Parkuj z książką

WILANÓW. Ponad sto książek można wypożyczyć przy wejściu do parku wokół pałacu w Wilanowie. Literaturę można sobie wybrać ze stojącego regału. „Parkowanie z książką” – to akcja, która adresowana jest do

tych, którzy lubią, siedząc na ławce, poczytać dobrą literaturę. Niestety, spacerowicze czasami za bardzo przywiązują się do czytanych książek: ponad połowa z nich nie wróciła na regał. Akcja potrwa do połowy sierpnia.

Radni startują do Sejmu

WARSZAWA. Przynajmniej dziesięciu stołecznych radnych będzie kandydowało w wyborach do parlamentu. Na listach wyborczych partii znaleźli się m.in. Jan Maria Jackowski, Joanna Fabisiak, Julia Pitera. Zgodnie z prawem, je-

śli któryś z samorządowców wybierze karierę posła, musi ustąpić ze stanowiska w Radzie Miasta. Jego miejsce zajmie osoba, która w ostatnich wyborach do rady miasta była następną na liście pod względem liczby głosów.

Stołecznych radnych kusi parlamentarna kariera

Festiwal w archikatedrze

PRYMAS NA KONCERCIE. W archikatedrze warszawskiej od początku lipca trwa XII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej „Organy Archikatedry”, zaliczany do najważniejszych tego typu imprez w Europie. 17 lip-

ca koncertu Andresa Uibo z Estonii wysłuchał ks. kard. Józef Glemp, Prymas Polski. Festiwal potrwa do 18 września: koncerty mistrzów gry na organach z całej Europy odbywają się w niedziele o godz. 16.00.

Książd Prymas od dawna jest melomanem

AK z pokolenia JP2?

VII ZJAZD ŻOŁNIERZY AK. „Jesteśmy pokoleniem Jana Pawła II” – powiedział ks. prałat Zdzisław Peszkowski do uczestników VII Zjazdu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. 20 lipca, podczas Mszy św. w sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Warszawie, wezwał kombatantów do przekazania następnym pokoleniom pamięci o bohaterskich czasach II wojny światowej. Kapelan Rodzin Katyńskich i Pomordowanych

na Wschodzie modlił się także w warszawskiej katedrze przy sarkofagu kard. Stefana Wyszyńskiego, który był kapelanem żołnierzy AK. Na zjazd 18 lipca w Warszawie Rembertowie, przyjechało ponad 150 delegatów Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Nowym prezesem Związku został 80-letni Czesław Cywiński, który w czasie wojny walczył w wileńskim okręgu AK.

Praca dzięki Caritas

ZAPOMNĄ O PGR. Bursa Promocji Zawodowej „Przystań na Skarpie” przyjęła w lipcu, w ramach projektu „Promocja Zawodowa Dziewcząt”, kolejne 23 dziewczęta pochodzące z terenów popegeerowskich województw: zachodniopomorskiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, podkarpackiego i lubelskiego. Dziesięć dziewcząt otrzymało już pracę w Warszawie.

Okradziono kaplicę

WOŁOMIN. Z kaplicy w Ossowie złodzieje skradli replikę obrazu Jerzego Kossaka, przedstawiającą Bitwę Warszawską 1920 r. Kopię wykonał w latach 80. artysta ludowy i przekazał ją do kaplicy. Wartość materialna łupu jest niewielka, ale ważniejszy jest symbol. Złodzieje zniszczyli też drzwi wejściowe do kaplicy. Obraz skradziono miesiąc przed corocznymi uroczystościami związanymi z rocznicą zwycięskiej bitwy.

Zapowiedzi

■ WARSZAWA JUTRA

W ramach wystawy „Warszawa przyszłości”, 4 sierpnia o godz. 18.00 w pawilonie przed wejściem głównym Pałacu Kultury i Nauki, odbędzie się dyskusja pod hasłem: „Stołeczne klimaty – jaka tożsamość Warszawy?”. Weźmie w niej udział młode pokolenie artystów.

■ SPEKTAKL O POWSTANIU

31 lipca o godz. 15.00 gościnnie w Teatrze na Woli (ul. Kasprzaka 22) odbędzie się premiera spektaklu przygotowanego z okazji rocznicy wybuchu powstania warszawskiego. Spektakl „In articulo mortis” („W obliczu śmierci”) przedstawia epizod z katedry św. Jana, kiedy ks. Tomasz Roztworowski spowiadał ciężko rannych powstańców.

■ ORGANY ARCHIKATEDRY

W ramach XII Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Organowej „Organy Archikatedry” w archikatedrze św. Jana Chrzciciela w Warszawie 31 lipca będzie można posłuchać koncertu belgijskiego organisty Erica Halleina. 7 sierpnia zagra Rudolf Scheidegger ze Szwajcarii. Początek koncertów o godz. 16.00.

■ ZAPISY DO CHÓRU

Warszawski Chór Międzuczelniany poszukuje nowych członków. Zapisy przyjmowane są w kościele akademickim św. Anny (sala A, obok kiosku) w poniedziałki w godz. 17.45–18.30 oraz w piątki w godz. 14.00–14.30.

■ BACH W ŁOWICZU I W WARSZAWIE

W ramach XVII Międzynarodowego Festiwalu Organowego J. S. Bacha do 31 sierpnia można posłuchać koncertów organowych w bazylice katedralnej w Łowiczu oraz w kościele seminaryjnym w Warszawie. 2 sierpnia o godz. 20.00 w warszawskim kościele zagra Norweg Karstein Askeland. Koncert zostanie powtórzony następnego dnia o godz. 19.30 w Łowiczu. Kolejny występ odbędzie się 9 sierpnia.

Peregrynacja relikwii św. Teresy od Dzieciątka Jezus

Siedem dni w Warszawie

Od 1 maja w polskich diecezjach odbywa się peregrynacja urny z relikwiami św. Teresy od Dzieciątka Jezus, zwanej też Małą Tereską lub św. Teresą z Lisieux. 4 sierpnia relikwie przybędą do archidiecezji warszawskiej.

Polska jest 36. krajem, który przyjmuje relikwie Świętej Karmelitanki i doktora Kościoła. Świątwa peregrynacja rozpoczęła się 11 lat temu, wzbudzając ogromne zainteresowanie wiernych i liczne łaski, o których Teresa – przed swoją śmiercią w 1897 r. – mówiła, że będą jak deszcz róż. Relikwie były m.in. w USA, Australii, Rosji, Ameryce Południowej. W Irlandii spotkało się z nimi aż 75 proc. społeczeństwa.

Teresa jest znana z odkrycia „małej drogi do świętości”, którą opisała w duchowej autobiografii „Dzieje duszy”, wydanej na całym świecie w dziesiątkach milionów egzemplarzy. Peregrynacja relikwii jest więc też zaproszeniem do zapoznania się z „małą drogą”, jako sposobem naśladowania Jezusa w codzienności.

Do archidiecezji warszawskiej relikwie przybędą wieczorem 4 sierpnia i pozostaną do 11 sierpnia. Podajemy szczegółowy plan peregrynacji:

4 SIERPNIA
godz. 19.00 – przyjazd do archikatedry św. Jana; Msza św. o godz. 19.00 i nocne czuwanie;

5 SIERPNIA
godz. 5.45 – kościół akademicki św. Anny; Msza św. (pielgrzymkowa) godz. 6.00; godz. 7.30 – warszawskie seminarium duchowne; Msza św. o godz. 8.00 i czuwanie do 16.30; godz. 17.00 – klasztor sióstr wizytek; Msze św. o godz. 17.00 (adoracja do 21.00) i 6.00 (6 sierpnia);

6 SIERPNIA
godz. 7.30 – par. św. Teresy na Tamce; Msze św. o godz. 8.00 i 18.00;

Relikwie Małej Teresy pielgrzymowały po Polsce przez cztery miesiące

ROMAN KONZAL

godz. 20.00 – dom sióstr służebniczek w Warszawie; godz. 24.00 – klasztor sióstr karmelitanek bosych przy ul. Wolskiej;

Msza św. o godz. 24.00
7 SIERPNIA

godz. 12.00 – Świątynia Opatrzności Bożej w Wilanowie; Msza św. o godz. 12.00, czuwanie do 16.00;

godz. 17.00 – par. śś. Apostołów Piotra i Pawła w Pyrach; Msze św. o godz. 18.00, 24.00 i 7.30 (8 sierpnia);

8 SIERPNIA
godz. 9.00 – par. Podwyższenia Krzyża Świętego na Jelonkach; Msze św. o godz. 9.00 i 18.00;

godz. 19.45 – par. św. Teresy we Włochach; Msze św. o godz. 20.00 oraz 6.30, 8.00 i 18.00 (9 sierpnia);

9 SIERPNIA
godz. 20.00 – dom generalny sióstr terezanek w Podkowie Leśnej; Msze św. o godz. 20.00 i 7.30 (10 sierpnia);

10 SIERPNIA
godz. 9.30 – par. św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej; Msze św. o godz. 12.00 i 18.00;

godz. 20.00 – dom sióstr klarysek kapucynek w Brwinowie; adoracja do 22.00, Msza św. o godz. 6.30 (11 sierpnia);

11 SIERPNIA
godz. 8.30 – klasztor sióstr dominikanek w Radoniach; adoracja do 10.00 i od 17.00, Msza św. o godz. 18.00;

godz. 20.00 – kuria warszawskiej prowincji zgromadzenia karmelitów bosych przy ul. Raclawickiej 31.

DWIE TERESY

Peregrynacji relikwii św. Teresy z Lisieux towarzyszy książka pt. „Pragnę. Od Małej Teresy do Matki Teresy”, wydana przez

wydawnictwo marianów w Warszawie. Przedstawia ona dwie wielkie postaci Kościoła z podkreśleniem wpływu, jaki Święta Karmelitanka z Francji wywarła na młodą Albankę, która po wstąpieniu do zakonu przyjęła na jej cześć imię Teresa i wkrótce znana była jako Matka Teresa z Kalkuty. Założycielka sióstr misjonarek miłości przez całe życie szła do Jezusa „małą drogą”, wytyczoną przez Świętą z Lisieux. Autor książki Jacques Gauthier ukazuje te duchowe związki i podpowiada, jak dziś, w codziennym życiu, można zostać przyjacielem Małej Tereski.

ISO – najv

22 czerwca br. w Domu Formacyjno-Rekolekcyjnym było wyjątkowo gwarnie i wesoło. Instytut Szkolenia Organistów przy Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie świętował 40-lecie.

tekst
s. ALICJA JOŃCZYK

Jubileusz został starannie przygotowany. Nauczyciele gry organowej wydali płytę w mistrzowskim wykonaniu muzyki na pięknie brzmiących organach bazyliki archikatedralnej św. Jana. Płyta jest do nabycia w sekretariacie Instytutu, przy ul. Dewajtis 3, gdzie mieści się uczelnia (we wtorki, środy i czwartki w godz. 12.00–16.00 tel./fax (022) 8699893, 8399776 wew. 218). Jubileuszowy koncert miał miejsce 24 kwietnia br. W programie znalazło się polskie prawykonanie *Magnificat – alternatim* Luisa Nicolasa Clerambault (1676–1749). Partię organów wykonał Tomasz Kalisz, zaś scholę mniszek złożoną z sióstr zakonnych – uczennice Instytutu przygotowała i prowadziła s. Alicja Jończyk. Schola występowała chorał w stylu gallikańskim, tworząc niepowtarzalny klimat sacrum. W koncercie wy-

RYSZARD RZEPECKI

stąpili także Agnieszka Rybak, Witold Błaszczuk i Wojciech Szwejkowski. Całość prowadził dyrektor Instytutu ks. Andrzej Filaber.

22 czerwca do Instytutu zjechali absolwenci czterdziestu roczników ISO. Przybyli także goście, wśród nich Prymas Polski kard. Józef Glemp i bp Józef Zawitkowski. Stronę muzyczną uroczystości przygotowali tegorocznymi dyplomanci wraz z chórem. W bieżącym roku dyplom z rąk Prymasa Polski otrzymało czternaście osób.

Głównym celem był bp Józef Zawitkowski, dyrektor Instytutu w latach 1971–82. W homilii przywołał postacie m.in. założyciela Instytutu ks. Wojciecha Lewkowicza oraz ks. Henryka Nowackiego, pionierskiego krzewiciela śpiewu gregoriańskiego w Polsce. Bi-

skup przyznał żartobliwie, że dobrze mówi się do organistów, bo mają wrażliwe serca i dobrze słyszą. Zdaniem duchownego, kiedy organista jest dobry, to ludzie wychodzą z kościoła napełnieni dobrem, ale gdy jest kiepski – „psuje Panu Bogu robotę”.

Po Mszy św. studenci ISO popisywali się na organach. Były kwiaty i podziękowania, radość z wyników żmudnej pracy i okrzyki przy spotkaniu po latach.

Instytut daje możliwości rozwoju każdemu uzdolnionemu muzycznie adeptowi. Kandydaci bez wcześniejszego przygotowania muzycznego uczą się na roku wstępnym, po którym są kwalifikowani do dalszych studiów. Absolwenci ognisk i szkół muzycznych zdają eg-

Prymas Polski wręczył dyplomy nowym organistom. Wśród nich była s. Monika Heba, pallotylnka.

zamin wstępny, który pozwala rozeznac poziom ich wiedzy. Do tej pory Instytut ukończyło 219 osób – duchownych i świeckich.

Zrozumiałe różnicowanie nauczania powoduje potrójne różnicowanie dyplomów. Takie założenia stawiają duże wymagania kadrze pedagogicznej. Praktycznie dla każdego ucznia trzeba stworzyć program autorski.

Oprócz zajęć indywidualnych fortepianu, organów, emisji głosu, harmonizacji pieśni kościelnych, improwizacji, prowadzone są wykłady z liturgiki, historii muzyki kościelnej, organoznawstwa, form muzycznych, prawodawstwa muzyki kościelnej, zasad muzyki, zasad śpiewu gregoriańskiego, harmonii funkcyjnej, harmonii modalnej, metodyki prowadzenia zespołów wokalnych oraz ćwiczenia wspólne, jak śpiew liturgiczny, solfeż, solfeż gregoriański, chironomia, ćwicze-

Muzyki organowej najlepiej słuchać w mistrzowskim wykonaniu

wyższa jakość

JOZEF WOLNY

WSPOMNIENIE O ŚP. MARIANIE SAWIE

27 kwietnia br., po krótkiej ciężkiej chorobie zmarł Marian Sawa, wybitny polski organista, kompozytor i pedagog, znakomity mistrz improwizacji organowej. Marian Sawa urodził się w 1937 r. w Krasnymstawie. Początki edukacji muzycznej zawdzięcza ojcu organiście. Uczył się w Salezjańskiej Szkole dla Organistów w Przemyślu, Państwowej Średniej Szkole Muzycznej w Warszawie, a następnie w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej (obecnie Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina). Podziwiano jego fantazję w improwizacji. Potrafił kreować zarówno monumentalne, patetyczno-dramatyczne utwory, jak i rzewne, liryczne melodie, zawsze o dużej ekspresji. Koledzy namawiali go, aby te improwizacje utrwał na papierze. Tak powstały pierwsze jego utwory. Sawa studiował też kompozycję. Został laureatem konkursu Koła Młodych Związku Kompozytorów Polskich. Największy obszar twórczości Mariana Sawy to muzyka organowa. Skomponował ponad 200 tego rodzaju utworów. Prowadził zajęcia w Akademii Muzycznej, na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego i w muzycznych szkołach Warszawy. Przez dziesięć lat był organistą kościoła garnizonowego (obecnie katedra połowa WP). Około 90 proc. jego twórczości to utwory religijne. Już w latach 70. pisał duże formy, np. Tryptyk Oliwski. Muzyka Mariana Sawy zakorzeniona jest w polskiej kulturze religijnej, patriotycznej i ludowej. W większości kompozycji opiera się na tematyce kościelnej – partyty wielkopostne, wielkanocne, *Ecce Lignum Crucis*, *Surrexit Christus hodie*, *Lamentacje*, fantazje na tematy pieśni maryjnych, *Święty Boże*, przepiękny Tryptyk Maryjny *Maria Mater Gratiae*, *Sub tuum praesidium*, *Virgo Parens Christi*. Twórczość Sawy jest wszechstronna. Od piosenek dla dzieci po monumentalne formy oratoryjne. Skomponował 13 Mszy. Ostatnim dziełem kompozytora jest *Missa Claromontana* na chór mieszany, solistów i perkusję. Stworzył ją na Festiwal Gaude Mater w Częstochowie, gdzie odbyła się prapremiera, niestety już pod nieobecność autora. W planie miał oratorium *Carmina lucis* – 5-częściowe dzieło oparte na tajemnicach światła, wprowadzonych przez Jana Pawła II. Do słów z Ewangelii miał dodać własne poetyckie teksty. Już ich nie napisał.

S.A.J

nia z harmonii, harmonizacja pieśni modalnych, aklamacji liturgicznych, dyrygentura chóralna, ćwiczenia z metodyki, pieśń kościelna. Dwukrotnie w ciągu roku przewidziane są publiczne występy każdego studenta czwartego i piątego roku. Po uzyskaniu absolutorium student

przystępuje do egzaminu dyplomowego, który składa się z dwóch części: harmonizacji pieśni kościelnych w różnym stylu, aklamacji liturgicznych oraz recitalu organowego dla publiczności.

W ciągu pięciu lat słuchacze uzyskują kompendium wiedzy potrzebnej do kompetentnego

pełnienia funkcji organisty. Bywają też zatrudniani w szkołach.

Historia tworzenia się i rozwoju ISO jest niezwykle bogata. Dzieło rosło w trudnych warunkach lokalowych, szukało schronienia w wielu miejscach. Niezmordowana wytrwałość, oddanie i energia obecnego dyrektora, ks. prof. dr. hab. Andrzeja Fi-

labera, przyniosła owoce. Obecnie w jasnych, ciepłych pomieszczeniach mieszczą się troje organów piszczałkowych, pięć elektronicznych, fisharmonia, cztery fortepiany i dwa pianina. Jak na samofinansującą się jednostkę, która nigdy nie otrzymywała dotacji z żadnych źródeł, jest za co Bogu dziękować!

Warszawskie pielgrzymki

Pora się zapisać

Pod koniec lipca zaczynają się zapisy na sierpniowe pielgrzymki na Jasną Górę. W sumie co roku pielgrzymuje z Warszawy ok. 20 tys. osób. Pokonują pieszo prawie 300 kilometrów, żeby na Jasną Górę dotrzeć na uroczystość Wniebowzięcia Matki Bożej.

Piesza warszawska

294. Warszawska Piesza Pielgrzymka wyruszy 6 sierpnia, po Mszy św. o godz. 6.00, odprawionej w paulińskim kościele Świętego Ducha na Starym Mieście. Hasło tegorocznej pielgrzymki brzmi: „Bądźcie naśladowcami Chrystusa Ukrzyżowanego”. Zapisy przyjmowane będą od 31 lipca na furcie klasztornej przy ul. Długiej 3, w godz. 9.00–18.00. Od 3 do 5 sierpnia zapisy będą kontynuowane w dolnym kościele (będzie można zapisać się także w nocy z 5 na 6 sierpnia).

Jubileuszowa akademicka

W tym roku Warszawska Akademicka Pielgrzymka Metropolitalna obchodzi jubileusz. Po raz dwudziesty piąty pielgrzymi wyruszą na szlak 5 sierpnia, po Mszy św. o godz. 5.30, odprawionej w kościele akademickim św. Anny. Pielgrzymka odbywać się będzie pod hasłem: „Ku pełni życia”, a jej program będzie zawierał fragmenty nauczania Jana Pawła II, skierowanego do

ARCHIWUM KOŚCIOŁA ŚW. ANNY

Pielgrzymka to doskonała okazja do zastanowienia się nad swoją wiarą

młodzieży. Zapisy na XXV WAPM będą odbywały się od 31 lipca do 4 sierpnia, w godz. 9.00–20.00 w krężankach kościoła św. Anny. Przy zapisie można wybrać grupę. W grupie seledynowej idą osoby pielgrzymujące po raz pierwszy. Wpisowe kosztuje 40 zł, a przewóz bagażu – 35 zł.

Grup „17”

XXII Piesza Pielgrzymka Akademickich Grup „17”, którą prowadzą księża pallotyni, wyjdzie 6 sierpnia, po Mszy św. o godz. 6.00 odprawionej w kościele akademickim św. Anny. Hasło tegorocznej pielgrzymki to: „Eucharystia moim życiem”. Zapisy będą przyjmowane od 1 do 5 sierp-

nia w godz. 10.00–19.00 (5 sierpnia do godz. 20.00) w sali A kościoła akademickiego św. Anny. Koszt: 80 zł.

Dla niepełnosprawnych

Już po raz czternasty wyruszy Piesza Pielgrzymka Niepełnosprawnych, organizowana przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej. Pątnicy rozpoczną wędrówkę 6 sierpnia, po Mszy św. o godz. 6.00, odprawionej w kościele św. Józefa, przy ul. Deotymy 41. Zapisy przyjmowane będą od 1 do 5 sierpnia w sali św. Józefa w godz. 9.00–19.00. Osoby niepełnosprawne proszone są o zgłaszanie się – w miarę możliwości – z opiekunami. Trasa pielgrzymki wiedzie asfaltowymi drogami, umożliwiającymi poruszanie się osobom na wózkach. Koszt pielgrzymki wy-

nosi 75 zł. Co roku w sierpniowej pielgrzymce niepełnosprawnych na Jasną Górę wędruje ponad 1000 osób.

Praskich Rodzin

XXII Piesza Praska Pielgrzymka Rodzin wyruszy 5 sierpnia po Mszy św. o godz. 7.00, odprawionej w sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej na Gocławiu. Zapisy przyjmowane będą na plebanii w parafii Narodzenia Pańskiego, przy ul. Ostrobramskiej 72, od 30 lipca w godz. 17.00–20.00. Koszt uczestnictwa jest zróżnicowany: dorośli – 100 zł, uczniowie, emeryci i renciści – 85 zł, dzieci do lat 7 – 30 zł. Pątnicy przejdą w sumie 315 km. Co roku w praskiej pielgrzymce rodzin bierze udział do 1000 osób. To jedyna warszawska pielgrzymka, która posiada oddzielną grupę dla dzieci.

Pomocników Maryi

Ostatnia z Warszawy wyruszy praska Pielgrzymka Pomocników Maryi Matki Kościoła, która na Jasną Górę dotrze w przeddzień uroczystości Matki Bożej Częstochowskiej – 25 sierpnia. Pielgrzymi wyruszą 16 sierpnia, po Mszy św. odprawionej o godz. 6.00 w kościele Matki Bożej Zwycięskiej na Kamionku (par. Bożego Ciała, ul. Grochowska 365). Zapisy w salce na plebanii od 13 sierpnia w godz. 12.00–18.00.

JOANNA JURECZKO-WILK

■ R E K L A M A ■

Przyjaciele Świętego Józefa

- w niedziele po godz. 20

SZUKAMY DOBRZYCH WIADOMOŚCI

Katolickie Radio Archidiecezji Warszawskiej Radio Józef 96,5 fm, Nasz nr konta: 09102010130000060200027185

61. rocznica walk o stolicę

Zapłoncie ogień na kopcu

Na pamiątkę bohaterskich walk o stolicę od 1 sierpnia, przez 63 dni, na kopcu Powstania Warszawskiego, przy ul. Bartyckiej, wolontariusze będą podsycać ognisko.

Tegoroczne obchody 61. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego będą trwały cztery dni. Rozpocznie je 29 lipca nadanie wybitnemu historykowi Normanowi Daviesowi honorowego członkostwa Związku Powstańców Warszawskich. Uroczystość odbędzie się o godz. 11.00 w Muzeum Powstania Warszawskiego. Tego samego dnia o godz. 17.00 na Żoliborzu (ul. Próchnika 4) rozpoczną się uroczystości pod hasłem „Tu się zaczęło...”. Dwie godziny później harcerze wezmą udział we Mszy św., która zostanie odprawiona w parku Wolności, przy Muzeum Powstania Warszawskiego.

30 lipca o godz. 18.00 na Woli (ul. Okopowa 55, teren dawnych koszar niemieckich SS) odbędzie się widowisko plenerowe pt. „Wola, sierpień 1944”. O godz. 21.00 w Muzeum Powstania Warszawskiego rozpocznie się młodzieżowy koncert: „Pamiętamy – 1944”, podczas którego zespoły (m.in. „Armia”, „Lao Che”) zagrają utwory z wykorzystaniem tekstów powstańczych.

Niedzielne obchody rozpoczną się o godz. 10.00 od spotkania warszawskich powstańców z prezydentem Lechem Kaczyńskim. Na jego zakończenie nastąpi wmurowanie w parku Wolności tablicy, upamiętniającej walki na terenie elektrowni tramwajowej. W samo południe na Zamku Królewskim rozpocznie się uroczysta sesja Rady Warszawy. Po niej, o godz. 14.00 w Pałacu Prezydenckim, przy Krakowskim Przedmieściu, prezydent nada odznaczenia powstańcom Warszawy. O

Muzeum Powstania Warszawskiego nadal zbiera wspomnienia powstańców

godz. 18.00 przed Pomnikiem Powstania Warszawskiego, na pl. Krasińskich, rozpocznie się połowa Msza św., a po niej – Apel Poległych i uroczysty koncert. Od godz. 22.00 do 2.00 na pl. Krasińskich działać będzie powstańcze kino.

1 sierpnia o godz. 10.00 powstańcy spotkają się przy pomniku „Mokotów Walczy – 1944”. Tam rozpocznie się inscenizacja „Marsz Mokotowa”. W południe przed Grobem Nieznanego Żołnierza odbędzie się uroczysta zmiana warty, a o godz. 13.30 nastąpi złożenie wieńców pod pomnikiem gen. Stefana Roweckiego „Grotą” (u zbiegu ulic Chopina i Al. Ujazdowskich). O godz. 14.00 rozpoczną się uroczystości pod pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej, przy ul. Wiejskiej, o godz. 17.00 – pod pomnikiem Gloria Victis na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach, o godz. 19.00 – przy pomniku Polegli Niepokonani na Cmentarzu Powstańców Warszawy na Woli.

Uroczystości zakończą się o godz. 21.00, rozpaleniem ognia na kopcu Powstania Warszawskiego, który będzie płonął przez kolejne 63, przypominając o heroicznej walce warszawiaków.

W dniach obchodów rocznicy wybuchu powstania Muzeum Powstania Warszawskiego wydłuży godziny otwarcia: od 10.00 do 24.00. W tym czasie wstęp do muzeum będzie bezpłatny. 3 sierpnia o godz. 12.00 będzie można po raz pierwszy obejrzeć replikę powstańczej radiostacji „Burza”, która zostanie przekazana muzeum. Radiostację „Burza” uruchomiono trzeciego dnia powstania, by informować o toczących się walkach. Była pierwszą radiostacją w powstańczej Warszawie. JJW

Zmarł Jerzy Jarnuszkiewicz

Jego Mały Powstaniec

ALICJA WYSOCKA

„Mały Powstaniec” – najczęściej kopiowana rzeźba Jarnuszkiewicza

14 lipca zmarł w Warszawie Jerzy Jarnuszkiewicz, rzeźbiarz i pedagog warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. To on stworzył postać Małego Powstańca.

Miał 86 lat. Jeszcze jako student, w 1946 r., zaprojektował rzeźbę: „Dziecko – bohater”. Później figura chłopca w za dużym hełmie, z przewieszonym przez ramię pistoletem i w wielkich saperkach stała się jedną z bardziej znanych warszawskich rzeźb. Pomnik Małego Powstańca odsłonięto na Podwalu 1 października 1983 r. Autor zadedykował go warszawskim harcerzom.

Przez trzydzieści pięć lat Jerzy Jarnuszkiewicz był pedagogiem warszawskiej ASP. W latach 60. tworzył geometryczne ażurowe rzeźby z metalu, a potem także abstrakcyjne kompozycje z zespalanych odpadów: haków, ostrzy, łańcuchów.

Jest twórcą rzeźby Jana Pawła II i kard. Stefana Wyszyńskiego, stojącej na dziedzińcu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W Kaliszu stoi jego pomnik Adama Asnyka. Jest także współautorem Międzynarodowego Pomnika Męczeństwa w Oświęcimiu-Brzezince. Zajmował się również medalierstwem i grafiką artystyczną. WB

ARCHIWUM GN

Katedra św. Floriana na Pradze

Wzór kościołów

Słynny architekt Józef Pius Dziekoński był z niego dumny. Uważał kościół św. Michała i św. Floriana na Pradze za swoje największe zawodowe osiągnięcie. Na nim wzorowali się budowniczości wielu kościołów w Polsce.

Budowę świątyni rozpoczęto w 1887 r., chociaż już wcześniej powstał specjalny komitet, który zajął się zbiórką funduszy na nowy praski kościół. Pieniądze na ten cel płynęły nie tylko od praskiej społeczności, ale z całego kraju.

Wkrótce więc na miejscu dotychczasowego targowiska zaczęły się wznosić mury świątyni. Nowy kościół zbudowano z surowej cegły, w stylu modernizowanego gotyku nadwiślańskiego. Jego dwie strzeliste, 75-metrowe wieże wyraźnie górowały nad praską panoramą. Krzyżowo-żebrowe sklepienie pokryte było polichromią mauretańską, wykonaną przez braci Strzaleckich, malarzy ze szkoły Wojciecha Gersona. W oknach widniały błękitno-złote witraże. Kościół miał 24 metry wysokości i mógł pomieścić 8 tys. osób.

Konsekracji kościoła, który otrzymał dwóch patronów: św. Michała Archanioła i św. Floriana, dokonał w 1901 r. bp Kazimierz Ruskiewicz.

PIOTR ŻYCIENSKI

Ocalałe figury patronów

Po wysadzeniu mostu Kierbedzia w 1915 r. i po eksplozji amunicji w Cytadeli, w 1923 r. na strzelistych wieżach kościoła pojawiły się pęknięcia. Zarysowania były tak dalece niepokojące, że w 1932 r. zdecydowano się zdjąć kamienne wierzchołki wież.

Na początku wojny praski kościół uległ częściowemu zniszczeniu, jednak szkody szybko naprawiono. 14 września 1944 r. wycofujące się z Pragi wojsko niemieckie wysadziło kościół. Niemcy musieli minować go dwukrotnie, bo solidna budowla

nie poddawała się łatwo. Zużyli m.in. ładunki, przeznaczone do zniszczenia szpitala Przemienienia Pańskiego, dzięki czemu szpital ocalał.

Ruiny świątyni sięgały dwóch pięter, a z całej konstrukcji ocalały dwie wysokie części przeciwnych ścian transeptu oraz fragment ściany przy prezbiterium. Na tych fragmentach ścian stały nienaruszone posągi patronów: od zachodniej – św. Floriana, a od

W 1997 r. praska katedra została bazyliką mniejszą. Jej patronem jest św. Florian – również patron strażaków.

wschodniej – św. Michała (można je oglądać do dzisiaj). Natomiast od strony prezbiterium nietknięty pozostał obraz Matki Bożej Częstochowskiej.

Znów się wspinał

Odbudowa kościoła rozpoczęła się w 1947 roku, według planów prof. Stanisława Marzyńskiego. Żeby wiernie odtworzyć charakter świątyni, otwarto cegielnię, która wykonała dokładnie takie cegły, jakich w XIX w. użyto do jej budowy. Marzyński zmodyfikował nieco poprzedni projekt: w prezbiterium wprowadził umocnienia żelbetowe i podniósł dachy. W 1970 r. dwie wysokie wieże znów górowały nad okolicą.

W 1961 r. kard. Stefan Wyszyński poświęcił część kościoła. Czterdzieści lat później kościół poświęcono jako bazylikę katedralną diecezji warszawsko-praskiej.

Kościół św. Floriana, nazywany od lat praską katedrą, rzeczywiście otrzymał ten tytuł 25 marca 1972 r. W 1997 roku, już jako katedra diecezji warszawsko-praskiej, został bazyliką mniejszą. Wydarzenie to przypominają dwie mozaiki, umieszczone nad drzwiami wejściowymi świątyni: Chrystusa Pantokratora oraz herbu biskupiego Kazimierza Romaniuka – pierwszego ordynariusza diecezji warszawsko-praskiej.

W 1999 roku katedrę św. Floriana odwiedził Jan Paweł II.

Oprac. JJW

BŁOGOSŁAWIONY PROBOSZCZ

W latach 1919–1931 proboszczem parafii św. Floriana był ks. Ignacy Kłopotowski. Wybudował on plebanię oraz dom i drukarnię dla założonego przez siebie zgromadzenia sióstr loretańek. W czerwcu br., na zakończenie III Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Warszawie, kard. Józef Glemp, Prymas Polski, w imieniu Benedykta XVI, beatyfikował ks. Kłopotowskiego.

Zapraszamy do kościoła

- Msze św. w niedzielę i święta o godz.: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 18.00
- w dni powszednie o godz.: 6.00, 7.00, 8.00, 18.00.